

Arkiv: <arkivID><jplD> FE-231
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 24.01.2022

Saksframlegg

Saksnr.	Utvæl	Møtedato
010/22	Alver formannskap	10.02.2022
015/22	Alver kommunestyre	24.02.2022

Sjølvkostgrunnlag - gebyr plansaker

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

«Kommunestyret tek utgreiinga om sjølvkostgrunnlaget for plansaksgebyr til orientering, og sluttar seg til prosessen som er tilrådd i oppsummeringa.

Ramma for ansvar 7120 plan- og byggesaksbehandling, teneste 3011 plansaksbehandling etter sjølvkost, blir auka med kr 1,5 mill for 2022. Midlane blir henta frå disposisjonsfondet.»

Alver formannskap 10.02.2022:

Handsaming:

Rådmannen sitt framlegg vart vedteke mot 2 røyster (M.Klementsén-uavh.og T.Sletten-Hansen-uavh.).

FO- 010/22 Vedtak:

«Kommunestyret tek utgreiinga om sjølvkostgrunnlaget for plansaksgebyr til orientering, og sluttar seg til prosessen som er tilrådd i oppsummeringa.

Ramma for ansvar 7120 plan- og byggesaksbehandling, teneste 3011 plansaksbehandling etter sjølvkost, blir auka med kr 1,5 mill for 2022. Midlane blir henta frå disposisjonsfondet.»

Alver kommunestyre 24.02.2022:

Handsaming:

Innstillinga frå formannskapet vart samrøystes vedteke.

KO- 015/22 Vedtak:

Kommunestyret tek utgreiinga om sjølvkostgrunnlaget for plansaksgebyr til orientering, og sluttar seg til prosessen som er tilrådd i oppsummeringa. Ramma for ansvar 7120 plan- og byggesaksbehandling, teneste 3011 plansaksbehandling etter sjølvkost, blir auka med kr 1,5 mill for 2022. Midlane blir henta frå disposisjonsfondet.

Politisk handsaming

Saka skal til innstilling i formannskapet
Saka skal avgjerast i kommunestyret

Bakgrunn

Forslaget til gebyrregulativ for sjølvkostområda var bygd på prinsippet om 100 % inndekning av kostnadene der det er høve til det. Budsjettforslaga for tenestene var sett opp tilsvarende, med sikte på at utgiftene til dei tenestene dette gjeld ikkje skulle belaste det ordinære driftsbudsjettet, men dekkjast inn av summen av gebyrinntektene.

I gebyrforslaget fekk nokre saksområde ein større auke i gebyrsatsane enn vanleg prisstigning skulle tilseie (større enn statens deflator), for å komme opp i sjølvkost. Plansaksområdet fekk den største auken, då dette området har låg inndekning. Ved behandling av gebyrforslaget justerte kommunestyret ned att forslaget til auka gebyrsatsar for plansakene. Kommunestyret ba om ein grundigare gjennomgang av sjølvkostgrunnlaget på gebyra i denne sektoren. Det blei ikkje gjort endringar i budsjetterte inntekter.

Rådmannen løfter i denne saka ei mogeleg tilnærming til problemstillinga, og behovet for budsjettjusteringar for å følgje opp kommunestyret sitt vedtak.

Saksopplysninger:

Kommunestyret gjorde bl.a. følgjande vedtak i sak 163/21, møte 16.12.2021:

«Alver kommune godkjenner gebyr- og betalingssatsar for 2022, slik dei går fram av framlegg datert 15.12.2021 med følgjande endringar:

2.1 Reguleringsplan

Type	2021	2022	% endring
Avvist planinitiativ – administrativ avgjerd	12 000	12 300	2,5 %
Detaljreguleringsplan i samsvar med overordna plan	115 000	117 875	2,5 %
Detaljreguleringsplan i strid med overordna plan	130 000	133 250	2,5 %
Detaljreguleringsplan med konsekvensutgreiing i samsvar med overordna plan	190 000	194 750	2,5 %
Detaljreguleringsplan med konsekvensutgreiing strid med overordna plan	205 000	210 125	2,5 %

Kommunestyret ber om ein grundigare gjennomgang av sjølvkostgrunnlaget på gebyra i denne sektoren allereie i første formannskapsmøte i 2022, inkludert, men ikkje avgrensa til tydeliggjøring i kor mange timar ein forventar brukt per gebyrsats, samt timesats.
.....»

Rådmannens forslag var å doble satsane frå 2021 til 2022.

Tilnærming til problemstillinga.

Fundamentet for kommunane sin bruk av sjølvkostsystemet finn vi i

- Lovverket; heimelen for å ta gebyr fins i særlovene for aktuell teneste
- Reglane for utrekning og kontroll; sjølvkostforskrifta, felles
- Lokale prinsipp; kommunane kan velge sjølvkostprinsippet heilt eller delvis, eller ikkje ta i bruk

Her følgjer ein kort gjennomgang av desse temaene, som utgangspunkt for

- vurdering av sjølvkostgrunnlaget og
- behovet for budsjettjusteringar.

Lower og reglar for sjølvkost (kulepunkt 1 og 2)

Heimelen til å ta gebyr for tenestene følgjer av særlovene som regulerer dei ulike oppgåveområda. Heimelen til å ta gebyr for plansakene følgjer såleis av plan- og bygningslova § 33-1. Her går det m.a. fram at gebyra kan

dekkje kommunen sitt arbeid med plansakene fram til det blir gjort vedtak om offentlig ettersyn (altså til det blir avgjort om eit planforslag skal fremjast).

Reglane for korleis ein skal rekne ut gebyra, korleis ein skal kontrollere at utrekningssgrunnlaget er rett og kva som skjer dersom ein har fått inn for mykje eller for lite gebyr gjennom året, følgjer av sjølvkostforskrifta. Denne er lik for alle sjølvkostområda, og er heimla i kommunelova. Forskrifta vart innført 1. januar 2020. Innhaldet i forskrifta er godt kjent for kommunane frå før; dei hadde tidlegare status som retningslinjer, og har vore i vanleg bruk.

Fakta og prinsipp for Alver (kulepunkt 3)

Jf sak 103/21 Formannskapet, møte 11.11.2021. Plansakene høyrer til under gebyr for teknisk forvaltningsteneste, der følgjande prinsipp er stilt opp:

Gebyra vert fastsatt etter sjølvkostprinsippet.

Det kan ikkje takast gebyr for rettleiing etter forvaltningslova og handsaming av klagesaker.

Gebyr for handsaming av planforslag kan omfatte kommunen sitt arbeid fram til planen vert lagt ut på førstegongs høyring.

Det kan ikkje takast gebyr for områderegulering eller detaljreguleringsplanar fremja av det offentlege.

Det vert brukt standardsatser med utgangspunkt i gjennomsnittleg tid og ressursbruk for dei ulike sakstypene.

Gebyr for handsaming av søknadar som krev vedtak etter andre lovverk som t.d. jordlova, forureiningslova kjem i tillegg til gebyret etter plan – og bygningslova.

Det vert fakturert sakshandsamings gebyr per tiltak/teneste som det vert søkt om. For fleire av tenestene er det tilleggsgebyr knytt til volum, areal/tal bueningar.

For dispensasjonssaker vert det teke eitt gebyr for handsaming av dispensasjon. Gebyr for dispensasjon kjem i tillegg til eventuelle basisgebyr per tiltak der dette er søkt om i same søknad.

Det vert teke gebyr for mangelfull søknad i samsvar med sjølvkostprinsippet om at kommunen kan ta gebyr for dei oppgåvene som er nødvendige for å produsere tenestene.

Vurdering av sjølvkostgrunnlaget for plansaksbehandling i Alver

Gebyrgrunnlaget består av direkte og indirekte kostnader som er knytt til plansaksbehandlingen, jf sjølvkostforskrifta § 2. For plansaksbehandlingen er dette i all hovudsak lønskostnader, og ein mindre del varer/tenester og indirekte kostnader. Dei indirekte kostnadene er t.d. knytt til telefoni, lisensar, post/arkiv osv som ligg utafor plan- og byggesaksavdelinga sitt oppgave- og budsjettområde.

Korleis får ein oversikt over desse kostnadene? Der svarer sjølvkostforskrifta (§3) at utrekningssgrunnlaget er rekneskapsførte utgifter og inntekter.

For plansaksområdet er det skilt mellom ressursar som går med til plansaksbehandling der ein kan legge sjølvkostforskrifta til grunn, og ressursar som går med til plansaksbehandling utafor sjølvkostområdet (som gjeld offentlege planar i det heile og private planar etter offentlig ettersyn). Rekneskapsstila gir oss fasiten, under føresetnad av at rekneskapsen følgjer oppsettet i budsjettet og at budsjettala er rette.

For å komme fram til rette budsjettal, er det anslag over aktiviteten som er utgangspunktet. Anslaget bygger på erfaring frå tidlegare år, og oversikt over aktuelle planar / komande planar. Dette gir eit bilete av omfanget, og

korleis personellressursane bør setjast inn.

Det er ikkje ført timelister eller sett opp timeprisar for sjølvkosttenestene, dette er ikkje ein formell føresetnad for å sette opp budsjettet (og deretter nivået på gebyrinntektene med påfølgjande gebyrregulativ). Men det blir laga eni kalkyle, som Alver nyttar konsulentteneste til å utføre (Envidan Momentum). Kalkylen reknar ut nivået på utgiftene og inntektene, og er lagt ved gebyrsaka.

Til årsrekneskapen blir det laga ei etterkalkyle, som viser det faktiske resultatet. Dersom gebyrinntektene er for høge i forhold til kva som var budsjettert, skal overskotet setjast på fond og bidra til inndekning etterfølgjande år. Dersom inntektene er for låge i forhold til budsjettet, må kommunen dekke underskotet av ordinære budsjettmidlar dersom det ikkje er eit fond med tilgjengelege midlar.

Timelister for januar vil ikkje vere representativt for nivå og omfang på plansaksbehandlinga resten av året. Dersom det skal førast timelister, bør dette gjerast gjennom heile året. I dag har ikkje kommunen eit system for føring av timelister på dette nivået, eit slikt system må først anskaffast.

Behovet for budsjettvurderingar

Plansaksbehandling utanom sjølvkostområdet har eit budsjett på 1,6 mill kr. Sjølvkostområdet har eit budsjett som går i null, der gebyrinntekter på 2,9 mill kr skal dekkje både direkte og indirekte kostnader. Med reduserte satsar på plansakene er det ikkje realistisk å nå inntektskravet på 2,9 mill kr, og det oppstår eit behov for inndekning av underskotet som er kalkulert til 1,5 mill i 2022. Det er ikkje bygd opp noko fond som kan dekke underskotet. Overslaget på 1,5 mill tilleggsfinansiering byggjer på kunnskap om aktivitet og erfaring med tidsbruk.

Kommunestyret har høve til å bestemme at gebyrgrunnlaget ikkje skal reknast ut frå dei samla kostnadene, og i staden utgjere ein andel av samla sjølvkost, jf sjølvkostforskrifta § 8.

Oppsummering og konklusjon

Rådmannen rår til at kommunen nyttar gjeldande budsjett- og rekneskapsrutinar for å kontrollere sjølvkostområda, med tilhøyrande budsjettnotat og etterkalkyle. Etterkalkylen for 2021 vil gje eit bilete av om venta aktivitet innan planområdet stemmer med faktisk ressursbruk og gebyrinntekter. I tida fram til budsjettprosessen for 2023 vil ein kunne skaffe fram endå betre oversikt over framtidig aktivitet, og med utgangspunkt i saksomfanget og fordeling av sakstypar gjennom 2022 vil ein sjå kvar ressursinnsatsen må setjast inn.

Som nemnt innleiingsvis omfattar budsjettet for plan- og byggesaksområdet i all hovudsak lønskostnader. Desse må finansierast, enten via gebyr eller via løyving i driftsbudsjettet. Utan finansiering er det ikkje mogeleg å halde oppe tilstrekkeleg kapasitet til å drive saksbehandling, noko som ikke er å tilrå – jf utfordringane på dette området i 2021.

Veksten i Alver er i stor grad avhengig av at det er tilstrekkeleg kapasitet og vilje hjå utbyggjarane til å fremje reguleringsplanar og gjennomføre utbygging, innafor rammene i dei overordna kommunale planane. Kommunen må ha tilstrekkeleg saksbehandlingskapasitet til å følgje opp og rydde vegen i tråd med overordna planar og gjennom regionale føringar og krav, helst innan rett tid.

Rådmannen rår til at budsjetttramma for plansaksbehandling blir auka med 1,5 mill kr. Midlane blir henta frå disposisjonsfondet. Dersom anslaget viser seg å vere for høgt ved årsoppgjeret, blir overskotet ført tilbake.